

Čís. 215.

Předražování. Není řetězovým obchodem, koupil-li kdo vánoční stromky přímo od lesníka a prodal je obecnstvu.

Vánoční stromky jsou předměty potřeby. O předražování předmětů potřeby, jež koupeny byly, jak stojí a leží, lze mluvit jen tehdy, bylo-li zjištěno, že úhrnná cena za ně stržená byla přemrštěna vzhledem k úhrnné ceně nákupní.

(Rozh. ze dne 19. června 1920, Kr II 86/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Bohumila K. do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Uherském Hradišti ze dne 4. února 1920, jímž byl uznán vinným přečinem dle § 11 čís. 4 zák. ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., rozsudek v odpor vzatý zrušil a obžalovaného sprostil, zároveň však zrušil dle § 290 tr. ř. též rozsudek v odsuzujícím výroku pro přečin dle § 7 čís. 3 téhož zákona a sprostil obžalovaného i tohoto trestního činu.

Důvody:

Pokud se týče přečinu řetězového obchodu bylo zmateční stížnosti, uplatňující zmateční důvody čís. 9 a) a 10 tr. ř. vyhověti. Provozoval se i za dob normálních obchod vánočními stromky hlavně tím způsobem, že jisté osoby opatřily si zpravidla koupí u majitele lesa větší počet stromků, které pak dopravily do města a je tam obecnstvu jednotlivě prodaly. Nebývalo obvyklým, aby byl majitel lesa stromky přímo obecnstvu prodával, ať už tím způsobem, že by je byl k tomu cíli do města dodával, či tak, že by si bylo obecnstvo samo pro stromky po různu do lesa docházelo. Jde tu o obchod příležitostný, o zdroj příjmu, pouze jedenkrát do roka vzcházející, který nebýval nikdy přičleněn k některé určité živnosti, chápal se ho jako příležitosti k vedlejšímu výdělku kdokoliv. Obžalovaný pak počínal si způsobem shora uvedeným jak při nabytí stromků, tak při jejich odbytu, a padá při tom nemálo na váhu i skutečnost, zjištěná nalézacím soudem, že matka obžalovaného, zelinářka, již po 30 let vánoční stromky na prodej mívá. Ta okolnost, že dle zjištění soudu nalézacího obžalovaný obchod stromky provedl nikoli na rozkaz své matky, nýbrž sám a na svůj účet, nemaje prý k tomu jako obchodník povolení, nemůže jeho počínání vzhledem k tomu, co v tom směru všeobecně řečeno bylo, dodati rázu obchodu řetězového, neboť obžalovaný jednal způsobem i v dobách normálních obvyklým, koupiv stromky přímo od výrobce a prodav je bezprostředně a jednotlivě obecnstvu. Nelze tedy o obžalovaném důvodně říci, že by byl takto přechod zboží od výrobce ke spotřebiteli zbytečně stížil nebo zdržel. Pokud se týče přečinu předražování, hledí především zmateční stížnost provádějíc důvod zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) a 10 tr. ř., vzbuditi pochybnosti ohledně otázky, jsou-li vánoční stromky předmětem potřeby, při čemž uvádí, že

vánoční stromky jednak zejména, za nynějšího nedostatku svíček a drahoty příprav (ozdob) jsou věcmi přepychovými, jednak pořizování jich že je zvykem, převzatým z dob pohanských a stromky samotny tudíž něčím, zejména víře katolické, jako předmět potřeby cizím. Okolnosti uvedené však zmíněných pochybností nikterak nedovedou ospravedlniti. Ať je původ a význam zvyku, o který jde, jakýkoli a přes to, že pořizování a zdobení vánočních stromků je za dnešních poměrů spojeno opravdu s jistými potížemi i zvýšenými náklady, nemění to ničeho na povaze jich jako předmětu potřeby, jevíci se v tom, že zvyk, pořizovati vánoční stromky, byl v nejširších vrstvách obyvatelstva, jmenovitě městského, ode dávna zakořeněn takovým způsobem, že v přecetných rodinách nebylo téměř ani možno představit si štědrý večer bez vánočního stromku. A jestliže v posledních letech mnohé rodiny svým dětem tuto největší mnohdy radost celého roku jsou nuceny odepřít, je to jen následek drahoty. Při projednávání této zmateční stížnosti přesvědčil se však zrušovací soud, že bylo trestního zákona nesprávně použito na újmu obžalovaného. Sluší celý obchod obžalovaného pokládati za jediný celek a to z toho důvodu, že jedná se zde o předměty, z nichž každý má jiný vzhled a tedy i jinou cenu a jež kupují se, jak stojí a leží (in Bausch und Bogen). Koupil-li obžalovaný, jak zjistil soud nalézací, od revírníka 100 stromků po 2 K a 100 stromků po 5 K, jednalo se pouze o průměrnou cenu, již některé stromky hodnotou značně převyšovaly, kdežto jiné opět ani zdaleka jí nedosahovaly. Aby se mohlo mluvit o předražování, muselo by býti zjištěno, že úhrnná cena za stromky stržená byla přemrštěna vzhledem k úhrnné ceně nákupní. Takové zjištění však učiněno nebylo a ani učiněno býti nemohlo a z toho důvodu byla zamítnuta zmateční stížnost co do důvodu dle č. 4 a 5 § 281 tr. ř., v zasedání neveřejném, neboť opětne projednávání před soudem nalézacím nevneslo by do celé věci světla; vždyť je naprosto nemožno vyslechnouti všech asi 150 osob, jimž stromky byly prodány, o tom, za jakou cenu je koupily. Není tudíž nikterak prokázána celková cena, za niž obžalovaný všechny stromky prodal a z cen docílených za jednotlivé stromky nedá se vzhledem k naprosté různě jich hodnotě usuzovati, že by obžalovaný byl vzhledem k celku docílil neoprávněný zisk. Poněvadž není tedy prokázáno, že by obžalovaný byl požadoval za úhrn stromků cenu přemrštěnou, musel soud zrušovací, ježto výrokem soudu nalézacího byl trestní zákon na újmu obžalovaného nesprávně použit, rozsudek ten zrušiti a, uznáv ve věci samé, obžalovaného i pro tento trestní čin sprostiti.

Čís. 216.

Kdo, předstíraje lstivě, že jest policejním orgánem, vyláká na pachatelé krádeže odcizené věci, dopustí se podvodu a podílnictví na krádeži.

(Rozh. ze dne 19. června 1920, Kr II. 103/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Ferdinanda B. do rozsudku zemsk. trestního soudu v Brně ze dne 9. března 1920, pokud jím byl uznán vinným zlo-